

Kassaflödesanalys genom in- direkt metod

©

2011

Bengt Bengtsson

Kassaflödets rekonstruktion

Kassaflödesanalys kan i praktiken genomföras på ett flertal sätt. Målet med analysen är dock alltid detsamma, nämligen att förklara orsakerna till förändringen i de likvida medlen under året. Denna förklaring skall göras med avseende på tre aspekter eller "verksamhetsgrenar", den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten. Dessa tre aspekter går att utläsa i företagets balans- och resultaträkning. Grunden för den löpande verksamheten är resultaträkningen. Investeringsverksamheten utgörs av den del av balansräkningens debetsida som består av anläggningstillgångar medan finansieringsverksamheten utgörs av de delar av balansräkningens kredit-sida som inrymmer långfristiga skulder och eget kapital.

Kassaflödesanalysen skapas genom rekonstruktion av resultat- och balansräkningen. Rekonstruktionen innebär att alla icke kassapåverkande redovisningsposter skall rensas bort. Företagets omsättningstillgångar med avdrag för likvida medel samt företagets kortfristiga skulder skall betraktas som justeringsposter till resultaträkningen. Detta hänger samman med den dubbla bokföringens teknik. Sådana affärshändelser som är kopplade till intäkter och kostnader, men som inte betalas vid affärshändelsens uppkomst kommer att motbokas antingen som omsättningstillgång eller som kortfristig skuld. Detta skall belysas med två exempel.

Ett företag säljer varor för 10.000 kr mot faktura. Man får således inte kontant betalning. Denna affärshändelse skall bokföras på kontot varuförsäljning kredit i resultaträkningen och på kontot kundfordringar debet i balansräkningen. Kundfordringar finns under rubriken omsättningstillgångar.

Kundfordringar	
10.000	

Varuförsäljning	
	10.000

Denna affärshändelse har inte påverkat de likvida medlen, men däremot resultaträkningen. Resultatet har ökat med 10.000 kr utan att kassamedlen ökat. Av denna anledning måste man justera resultaträkningen

med förändringen i kundfordringar. Kundfordringar är ett av de konton som finns under rubriken omsättningstillgångar i balansräkningen.

Om ett företag köper t.ex. varor utan att betala eller får in räkningar gällande driften får också detta en verkan på resultaträkningen som gör att denna måste justeras med förändringen i kortfristiga skulder.

Vi tänker oss att ett företag köper varor för 5.000 kr och får en faktura på detta. Man betalar således inte kontant.

Leverantörsskulder	
	5.000
Varuinköp	
5.000	

I detta fall kommer resultaträkningens kostnader inte att motsvaras av utbetalningar. Kassaflödesanalysen måste av denna anledning också justeras med periodens förändring i kortfristiga skulder. Leverantörsskulder är ett konto som finns under rubriken kortfristiga skulder i balansräkningen.

Kassaflödesanalysens problematik är just att skilja ut kassaflöden från icke kassaflöden och upprätta en rapport över kassaflödena. Det som inte är kassaflöden skall således inte finnas med i denna rapport.

Vad som beskrivits ovan är att omsättningstillgångarna och de kortfristiga skulderna är en regulator för hantering av den periodiserade redovisningen. Periodiserad redovisning innebär att allt som inträffat i verksamheten innebärande framtida betalningskonsekvenser, in eller ut, skall med i redovisningen redan vid den tidpunkt det är känt att något

inträffat som kommer att påverka de likvida medlen.

Den periodiserade redovisningen leder fram till en resultat- och balansräkning. Kassaflödesanalysen (eller kassaflödesredovisningen) leder fram till en enda rapport. Denna består av tre komponenter, den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten. Dessa tre komponenter kan lätt härledas till resultat- och balansräkningen. Sammanhanget framgår av modellen på nästa sida. Vid upprättande av kassaflödesanalys kommer resultat- och balansräkningen att vara det underlag som utgör grund för framtagandet av kassaflödesanalysen. Denna är således en rekonstruktion av resultat- och balansräkningen, där alla poster som inte påverkat de likvida medlen rensas bort. Detta är en äkta s.k. indirekt metod, medan kassaflödesredovisning är en direkt metod, dvs. en daglig kontantredovisning.

Balansräkning

I N V E S T E R I N G A R	Anläggningstillgångar	Eget kapital	F I N A N S I E R I N G A R
		Obeskattade reserver	
		Avsättningar	
	Långfristiga Skulder		
	Omsättningstillgångar exklusive likvida medel		
	Likvida medel	Kortfristiga skulder	

Resultaträkning

Driftskostnader exklusive avskrivningar och andra icke kassamedels- påverkande poster	L Ö P A N D E V E R K S A M H E T	Intäkter	L Ö P A N D E V E R K S A M H E T
Förändring		Förändring	
Finansiella poster			
Boksluts- dispositioner			
Skatt			
Vinst		Förlust	

Behovet av en kassaflödesanalys kan påstås vara en konsekvens av att bokföring skall göras enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. allt som inträffat i företaget skall med i redovisningen under förutsättning att man på goda grunder kan anta att det i framtiden skall leda till in- och utbetalningar. Om vi inte tillämpat bokföringsmässiga grunder hade vi i stället bokfört enligt kontantmetoden. Då hade inte vår kassaflödesanalys varit något problem. Bokföringen hade nämligen varit en kassaflödesanalys i sig. Denna metod att upprätta kassaflödesanalys är den som man internationellt benämner "direkt metod". Eftersom man normalt enbart tillämpar bokföringsmässiga grunder, som är den lagstadgade metoden för bokföring, kommer kassaflödesanalysen att göras utifrån en "indirekt

metod". Denna metod är en rekonstruktion av balans- och resultaträkningen. Rekonstruktionens syfte är att rensa redovisningen från sådant som inte är pengar. Det är just detta som ofta gör upprättandet av kassaflödesanalys svår att förstå. Om man kunde använda direkt metod skulle kassaflödesanalysen inte vara svårare än vanlig bokföring.

Vi skall nu se närmare på de olika flöden som kan finnas i resultat- och balansräkningen. Flera metoder är möjliga för rekonstruktionen av den löpande verksamheten.

En metod är att visa vad som hänt med hjälp av T-konton.

Den löpande verksamheten

Redovisat resultat / Löpande verksamhet	
Minskning OT	Ökning OT
Ökning av KS	Minskning av OT
Avskrivningar	Uppskrivningar
Nedskrivningar	Reavinster
Reaförluster	
Vinst	Förlust
Omsättningstillgångar exklusive likvida medel	
Ingående balans	Minskning
Ökning	Utgående balans
Kortfristiga skulder	
Minskning	Ingående balans
Utgående balans	Ökning

Investeringssektorn

Den andra sektorn är investeringsverksamheten vilken avser företagets anläggningstillgångar som kan vara materiella, immateriella eller finansiella. Vi behandlar här alla i en klump och ser på vad som teoretiskt kan förekomma på kontots debet- och creditsida.

Den enda kassapåverkande posten på kontots vänstersida är "investeringar" och den enda på högersidan är "försäljning".

Anläggningstillgångar

Ingående balans	Avskrivning
Uppskrivning	Nedskrivning
Investering	Försäljning
Reavinster	Reaförlust
	Utgående balans

Som vi ser på debetsidan, så kan det förutom investeringar också förekomma bokföring av uppskrivningar och bokföring av reavinster. Dessa två poster har inget med penningflöden att göra utan är endast bokföringsåtgärder. På kontots creditsida förekommer förutom försäljningar också avskrivningar, nedskrivningar och reaförluster. Det är endast försäljningar som leder till penningflöden. Övriga poster är bara bokföringsåtgärder. Utflöden av pengar kan således uppkomma vid

investeringar och vid försäljning av sådana investeringar. Ofta kan man vid en analys inte utreda både vad som köpts och vad som sålts. Man får därför nöja sig med att redovisa penningflödet som ett netto mellan inköp och försäljning. Detta brukar därför kallas "nettoinvesteringar i anläggningstillgångar".

Finansieringssektorn

Den tredje sektorn, finansieringsverksamheten, består normalt av två olika slag av finansiering. Den ena är den finansiering som sker genom de långfristiga lånen. Den andra är den som sker över det egna kapitalet.

Det egna kapitalet kan påverkas av en mängd olika händelser. Vi skall se på detta på nedanstående T-konto.

Eget kapital

Årets förlust		Ingående balans	
Utdelning		Årets vinst	
Nedskrivning		Nyemission	
Utgående balans	_____	Uppskrivning	_____

Kontots debetsida kan påverkas av årets förlust, utdelning (uttag) och nedskrivning. Endast utdelningen har påverkat penningflödet. På kreditsidan finns årets vinst, nyemission (insättning) och uppskrivning. Endast insättningen har påverkat penningflödet. Övriga poster är endast bokföringsåtgärder.

Vi skall nu se vad som kan hända med de långfristiga lånen.

Långfristiga lån

Amortering		Ingående balans	
Nedskrivning		Nya lån	
Utgående balans	_____	Uppskrivning	_____

De händelser som kan finnas på detta konto är oftast amorteringar och upptagande av nya lån. Amorteringarna bokförs på debetsidan och de nya lånen på kreditsidan. Dessa transaktioner påverkar företagets kassaflöde. Det finns dock också situationer där lånen skrivs ned eller upp. Exempel på detta kan vara lån i utländsk valuta. Sådana händelser påverkar inte penningflödet.

Vi har nu tre sektorer i balansräkningen som skall analyseras med avseende på flöden av likvida medel. Den totala förändringen i lik-

vida medel ser vi på balansräkningen. Vi jämför helt enkelt den ingående balansen med den utgående. Här har vi den totala förändringen. Det är således inte detta som är poängen med kassaflödesanalysen utan istället att ta reda på varför de likvida medlen förändrats från ett belopp till ett annat under räkenskapsåret. Denna information kan vi få fram genom att ställa samman alla kassapåverkande poster som vi funnit i de föregående sektorerna. När vi för in dessa på kassakontot skall detta göras med på motsatt sida (T-kontometoden) eller med omvänt tecken (rapportmetoden).

Kassaflödesanalysen

Likvida medel

Ingående balans	Inköp AT
Försäljning AT	Utdelning
Nyemissioner	Amortering LS
Nya långfristiga lån	Utgående balans

Analysens syfte är således att avgöra orsakerna till förändringen av de likvida medlen med avseende på dessa tre aspekter. Denna information bör kunna vara mycket värdefull. Har pengarna skapats genom en lönsam verksamhet eller har jag fått fram dem genom lån eller genom försäljning av tillgångar?

När man upprättar analysen kan det vara "taktiskt rätt" att behålla idén om dubbel bokföring. Med hjälp av denna teknik är det mycket lättare att avgöra om analysen är korrekt. Detta innebär att vi förutom ovan angivna T-konton också använder oss av kontot

"Likvida medel" på vilket vi motbokar det vi gör på övriga konton. Denna teknik medför också att vi faktiskt kan avstå från att rekonstruera t.ex. den löpande sektorn. Vi får istället fram denna som ett saldo på kassakontot. Sedan kan vi ju ändå rekonstruera den löpande sektorn som en kontroll av att saldot är rätt. Vi har då utnyttjat den dubbla bokföringens teknik fullt ut.

Nu visas ett exempel på detta med hjälp av nedanstående resultaträkning och balansräkning.

R e s u l t a t r ä k n i n g	år 02
+ Omsättning	2.000
– Rörelsens kostnader	1.468
Rörelseresultat före avskrivningar	532
– Avskrivningar på inventarier	60
Resultat efter avskrivningar	472
+ Ränteintäkter	24
– Räntekostnader	18
Resultat före bokslutsdispositioner	478
Bokslutsdispositioner	
– Ökning av överavskrivningar	26
– Ökning av periodiseringsfond	10
Resultat före skatt	442
Skatt	130
Redovisat resultat	312

Balansräkning	år 020101	år 021231
Anläggningstillgångar		
Maskiner	340	460
Inventarier	180	220
Sa anläggningstillgångar	520	680
Omsättningstillgångar		
Kassa	138	216
Kundfordringar	96	50
Varulager	190	240
Sa omsättningstillgångar	424	506
Summa tillgångar	944	1.186
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Aktiekapital	250	290
Reservfond	50	58
Balanserad vinst	28	90
Årets vinst	80	312
Sa eget kapital	408	750
Obeskattade reserver		
Överavskrivningar	76	102
Periodiseringsfond	34	44
Sa obeskattade reserver	110	146
Långfristiga skulder		
Banklån	306	167
Sa långfristiga skulder	306	167
Kortfristiga skulder		
Leverantörer	100	92
Övriga kortfristiga skulder	20	31
Sa kortfristiga skulder	120	123
Sa eget kapital och skulder	944	1.186

Utdelning av föregående års vinst uppgår till 2.

Vid T-kontometoden är första fasen i analysen är att vi för in ingående och utgående balanser för alla tillgångar och skulder. Därefter fyller vi på kontona med alla bokföringshändelser som är s.k. icke kassapåverkande

poster. Tänk på att transaktionerna har bokats in med dubbel bokföring och det bör vi också göra när vi beskriver vad som hänt i vår rekonstruktion. Därefter fyller vi på med kassapåverkande händelser som på något

sätt är kända t.ex. genom redovisningens notsystem. Om debet och kredit går jämnt ut på kontona är analysen klar. Om det finns differenser skall vi jämna ut dessa under antagandet att differenserna är kassaflöden. Genom att använda oss av dubbel bokföring även för dessa differenser får vi god kontroll på analysens riktighet. De differenser som upptäcks i de olika sektorerna skall således motbokas i kassan, där också debet och kredit skall gå jämnt ut om vi gjort rätt.

För att likna de vedertagna beskrivningar som finns bör vi dock slutligen överföra det som finns på kassakontot till en rapport i enlighet med IAS 7. Till detta problem återkommer jag senare i denna bok.

Med hjälp av dubbel bokföring i rekonstruktionen att denna i teknisk mening är korrekt. Vi måste dock ha i minnet att det vi söker svar på vid en kassaflödesanalys enligt sektormodell är hur kassaflödet påverkats av löpande

1.

Hur mycket pengar har flutit in/betalats ut över den löpande verksamheten?

2.

Hur mycket pengar har flutit in/betalats ut över investeringsverksamheten?

3.

Hur mycket pengar har flutit in/betalats ut över finansieringsverksamheten?

Utöver detta vill jag också påvisa ett annat syfte med en kassaflödesanalys. Kassaflödesanalysen kan användas som ett verktyg att avslöja en långsiktig kreativ redovisning. Om ett företag under en följd av år lyckas göra värderingar av företagets tillgångar och skulder på ett sådant sätt att man visar bra resultat år efter år utan att man har ett bra kassaflöde över den löpande verksamheten, så är kassaflödesanalysen ett utmärkt verktyg att avslöja den kreativa redovisningen.

verksamhet, investeringar och finansiering och att dessa sektorer inbördes kan innehålla fel som tar ut varandra. Hur väl kassaflödesanalysen överensstämmer med verkliga förhållanden beror på vilken information som finns tillgänglig för den som upprättar analysen. Att göra en kassaflödesanalys som en rekonstruktion med hjälp av företagets balansräkning och resultaträkning är självfallet alltid en osäker metod. Därför vore det att föredra en äkta direkt metod, dvs. en daglig redovisning enligt kontantmetoden. Eftersom redovisning alltid också måste göras enligt principen för en periodiserad redovisning, kommer en kompletterande kontantmässig redovisning att innebära mycket extraarbete.

Som en inledning av detta kapitel förklarades att syftet med kassaflödesanalysen är att beskriva orsakerna till förändringarna i likvida medel under året. Beskrivningen skall göras med avseende på tre olika aspekter:

Den bakomliggande tanken är den att ett företags vinst egentligen endast kan mätas korrekt en gång, nämligen vid det tillfälle då företaget upphör. Vinsten är de pengar företaget har kvar efter det att verksamheten upphört med avdrag för det som man satsade när verksamheten startades.

Självfallet finns ett behov att mäta denna vinst oftare, t.ex. en gång om året. Denna

vinst är dock egentligen endast en uppskattning som är beroende av hur företagets tillgångar och skulder värderats i bokslutet. Redovisningen är, som man säger, periodiserad. Det är i denna process som bedömningarna kan innehålla mycket av subjektiva värderingar eller kreativitet. Om denna kreativitet förekommer år efter år kommer kassaflödesanalysen att vara avslöjande.

Metoden att upptäcka en misstänkt kreativ redovisning är att jämföra företagets redovisade resultat, dvs. den periodiserade resultaträkningen, med det årliga kassaflödet över

den löpande verksamheten. Den löpande verksamheten är egentligen en resultaträkning i kontanta termer och på lite längre sikt bör detta kontantmässiga resultat också överensstämma med det periodiserade resultatet. Över företagets hela livslängd är dessa två "resultatmått" oundvikligen likvärdiga. Detta innebär att om det redovisade resultatet och kassaflödet över resultaträkningen pekar åt olika håll under en följd av år, så är det något som inte är korrekt i den periodiserade redovisningen.

Den löpande verksamheten

Resultaträkning / Löpande verksamhet

2	Ökning av kortfristiga skulder	3	1	Ökning av omsättningstillgångar	4
3	Avskrivningar	60			
4	Bokslutsdispositioner	36			
5	Redovisad vinst	312	6	Kassaflöde (saldo)	407
		411			411

Omsättningstillgångar exklusive likvida medel

	Ingående balans	286		Utgående saldo	290
1	Löpande verksamhet (saldo)	4			
		290			290

Kortfristiga skulder

	Utgående balans	123		Ingående balans	120
		123	2	Löpande verksamhet (saldo)	3
					123

Investeringsverksamheten

Anläggningstillgångar

	Ingående balans	520	3	Avskrivningar	60
7	Kassaflöde (saldo)	220		Utgående balans	680
		740			740

Finansieringsverksamheten

Eget kapital					
9	Utdelning (saldo)	2		Ingående balans	408
	Utgående balans	750		5 Redovisad vinst	312
		<u>752</u>		8 Nyemission	<u>32</u>
					752
Obeskattade reserver					
	Utgående balans	146		Ingående balans	110
		<u>146</u>		4 Bokslutsdispositioner	<u>36</u>
					146
Långfristiga skulder					
10	Amorteringar (saldo)	139		Ingående balans	306
	Utgående balans	167			
		<u>306</u>			<u>306</u>

Kassaflödesanalysen

Likvida medel					
	Ingående balans	138		7 Köp av anläggningar	220
8	Nyemission	32		9 Utdelning	2
	Försäljning anläggningar			10 Amortering långfristiga lån	139
	Nya långfristiga lån				
6	Löpande verksamhet	<u>407</u>		Utgående balans	<u>577</u>
		577			

Som avslutning visas hur T-kontoanalysen kan se ut om man sektorindelar informationen på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kassaflödesanalys (sektorindelad)

1.	<i>Den löpande verksamheten</i>	+407
	<i>Investeringsverksamheten</i>	
	<i>Köp</i>	- 220
	<i>Försäljning</i>	
3.	<i>Finansieringsverksamheten</i>	
	<i>Långfristiga lån</i>	
	<i>Nya lån</i>	
	<i>Amorteringar</i>	-139
	<i>Eget kapital</i>	
	<i>Nyemission</i>	+32
	<i>Utdelning</i>	-2
	<i>Summa förändring av likvida medel</i>	+78

IASB s standard för kassaflödesanalys – IAS nr 7

(kan med fördel också användas av företag som inte skall följa IAS/IFRS)

IAS 7 gäller från januari 2005 för alla s.k. K4 företag och i övrigt för sådana K3 företag som frivilligt lämnar ÅRL till förmån för IAS. IAS 7 har dock inte påvisat någon enhetlig modell till hjälp för genomförandet av analysen.

Enligt IAS skall kassaflödesanalysen "utvisa företagets in- och utbetalningar under en period. Betalningarna hänförs till *löpande verksamhet, investeringsverksamhet* eller *finansieringsverksamhet*. Uppdelningen av kassaflödet i kategorier ger information för bedömning av respektive kassaflödes relativa betydelse för företagets finansiella ställning och likviditetssituation samt av kassaflödenas inbördes samband".

IAS anger både direkt metod och indirekt metod som tänkbara sätt att upprätta analysen. Man beskriver den direkta metoden från två utgångspunkter. Antingen erhålls uppgifterna om in- och utbetalningar direkt från företagets räkenskaper eller genom att företagets försäljning, kostnader för sålda varor med flera poster i resultaträkningen justeras för

– periodens förändring av varulager, kundfordringar och leverantörsskulder samt andra rörelsetillgångar och rörelseskulder

– andra poster som inte påverkat likvida medel

Kassaflödesanalys enligt direkt metod

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Inbetalningar från kunder x

Utbetalningar till leverantörer och anställda -x

Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter x

Erbållen ränta x

Erlagd ränta -x

Betald inkomstskatt -x

Kassaflöde från den löpande verksamheten x

INVESTERINGSVERKSAMHETEN

Förvärv av dotterföretag -x

Förvärv av materiella anläggningstillgångar -x

Försäljning av inventarier x

Kassaflöde från investeringsverksamheten x

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

Nyemission x

Upptagna lån x

Amortering av skuld -x

Utbetald utdelning -x

Kassaflöde från finansieringsverksamheten x

Årets kassaflöde x

Beskrivningen har inte tagit med några justeringsposter för förändringar i företagets omsättningstillgångar eller kortfristiga skulder. Kassaflödesanalysen, som visas ovan, är därför närmast en beskrivning av den verkliga direkta metoden, dvs. kontantmetoden. Använder man direkt metod som en rekonstruktion av balans- och resultaträkningen måste man justera upp resultaträkningens omsättning, som här kallas "inbetalningar från kunder" med förändringen i kundfordringar mellan periodens början och slut. Samma sorts justeringar måste också göras mot "utbetalningar till leverantörer och anställda", "erhållen ränta", "betald ränta" och

"betald inkomstskatt", men mot konton i gruppen kortfristiga skulder. En enklare metod är den som jag beskriver i min modell där förändringar i omsättningstillgångar exklusive de likvida medlen och de kortfristiga skulderna justeras som en klumpsumma mot resultaträkningen. Metoden kan dock bidra till en felaktig analys under förutsättning att omsättningstillgångarna eller de kortfristiga skulderna innefattar affärshändelser som inte har sin motbokning i resultaträkningen. Som exempel kan anföras en kortfristig skuld som överförs till långfristiga skulder eller tvärt om.

Kassaflödesanalys enligt indirekt metod

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

<i>Resultat efter finansiella poster</i>	x
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>	x
<i>Betald skatt</i>	x
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet</i>	x
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>	
<i>Ökning/ Minskning av varulager</i>	x
<i>Ökning/ Minskning av fordringar</i>	x
<i>Ökning/ Minskning av leverantörsskulder</i>	x
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>	x

INVESTERINGSVERKSAMHETEN

<i>Förvärv av dotterföretag</i>	x
<i>Förvärv av materiella anläggningstillgångar</i>	x
<i>Försäljning av inventarier</i>	x
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>	x

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

<i>Nyemission</i>	x
<i>Upptagna lån</i>	x
<i>Amortering av skuld</i>	x
<i>Utbetald utdelning</i>	x
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>	x

<i>Årets kassaflöde</i>	x
--------------------------------	----------

Den indirekta metoden bygger på idén att man skall ta bort allt sådant från redovisningen som inte har påverkat kassaflödet. I den löpande verksamheten kan detta avse t.ex. bokslutsdispositioner, avskrivningar enligt plan, kursförluster samt reavinster och reaförluster. Den ovan beskrivna utformningen

ovan (indirekt metod) är egentligen ingen äkta indirekt metod, då den startar i begreppet "Resultat efter finansiella poster". En sådan metod innebär att man både måste justera med pengar (betald skatt) och med periodiseringar (förändringarna i rörelsekapitalet).

Kassaflödesanalysens syften

Redovisningsrådet hävdade i sin rekommendation, att syftet med en kassaflödesanalys är att bedöma framtida kassaflöden. Vad är då syftet med att upprätta balans- och resultaträkning. Mitt svar är: Att bedöma framtida kassaflöden. Balansräkningens omsättningstillgångar är inte bara ett mått på vad vi har vid en given tidpunkt indikation på hur mycket pengar som kan komma att flyta in i företaget under den närmaste tiden. Balansräkningens kortfristiga skulder är inte heller bara ett uttryck för att företaget har denna skuld vid en given tidpunkt utan också en bekräftelse på att motsvarande belopp måste betalas ut inom kort. De kortfristiga skulderna kommer att förorsaka ett utflöde av pengar. Omsättningstillgångarna med avdrag för de kortfristiga skulderna kallas rörelsekapital, vilket egentligen är ett uttryck för hur mycket likvida medel företaget kommer att ha att röra sig med under en nära framtid.

Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder är således en potentiell källa till in- och utflöden av pengar, men en kortfristig sådan. Balansräkningen i sin helhet kan också ses som en potentiell källa till penningflöden, dock en mera långfristig sådan. Företagets tillgångar är resurser som på sikt antingen kan skapa nya pengar eller omvandlas till pengar genom försäljning. Företagets skulder är ett nödvändigt ont som på sikt kommer att minska företagets kassaöverskott.

Visst är det så, balansräkningen är ett uttryck för förväntade framtida kassaflöden. Vilket syfte har då en kassaflödesanalys? Inte kan

denna bakåtriktade rapport vara bättre på att förutse framtida kassaflöden än vad balansräkningen är. Denna rapport innehåller i vart fall ett kalkylerat framtida kassaflöde.

På mycket lång sikt kommer summan av företagets redovisade vinster att vara lika med dess kassaöverskott. Detta gäller såväl för företaget som en helhet och för enskilda projekt eller som det nu benämns, kassagenererande enheter. På medellång sikt bör summan av företagets redovisade vinster vara lika med kassaöverskottet i den löpande verksamheten. Endast på kort sikt kan redovisad vinst avvika från kassaöverskottet i den löpande verksamheten. Dessa avvikelser är ett uttryck för den periodisering som görs i det årliga bokslutet.

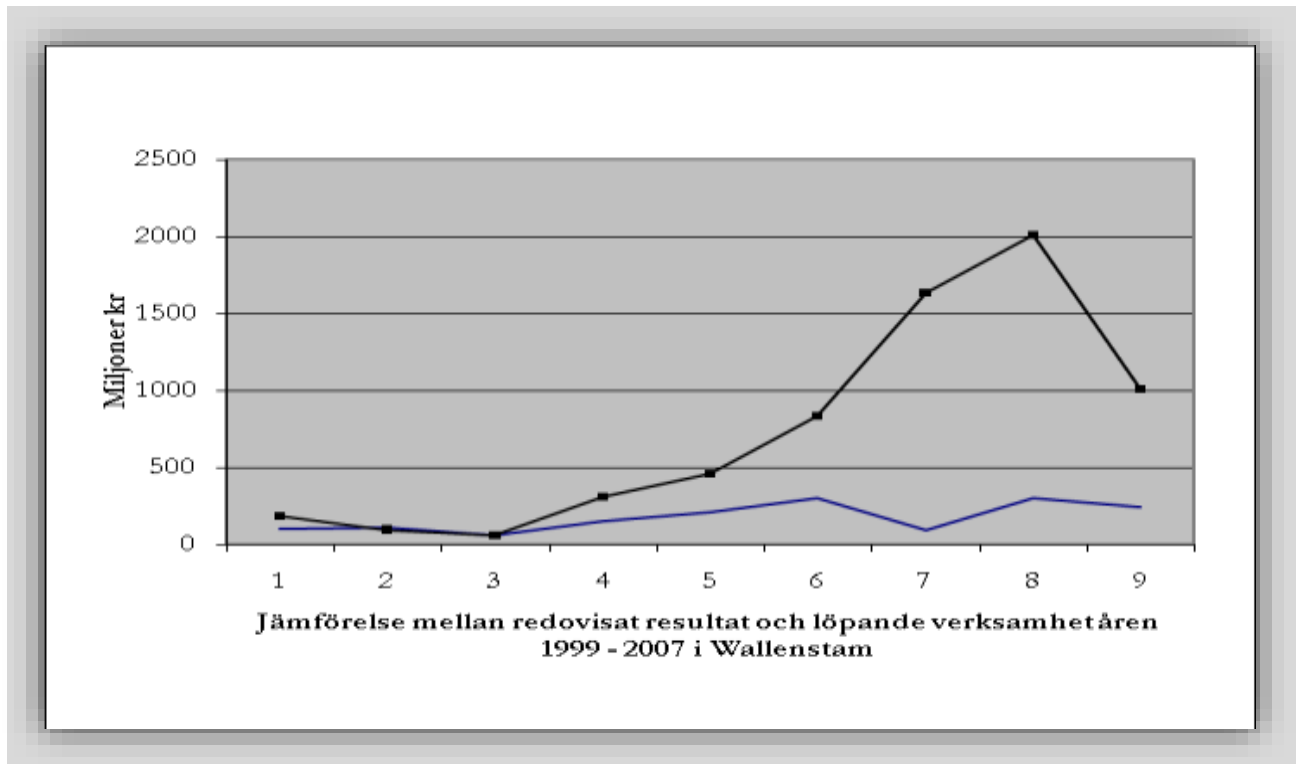
Om man på medellång sikt kan se stora skillnader mellan redovisad vinst och kassaflödet i den löpande verksamheten, kan detta vara en indikation på att företagets balansräkning bygger på subjektiva värderingar med avseende på tillgångar och skulder. Kassaflödesanalysens främsta syfte bör därför vara att avslöja dessa subjektiva värderingar. Jag belyser problemet ytterligare med hjälp av diagrammen på nästa sida.

Nedanstående bild avser att visa det förhållande att summan av de periodiserade vinsterna över en 5-års period ligger mycket över det faktiska kassaöverskottet man kunnat skapa via den löpande verksamheten (dvs.

över företagets resultaträkning). I denna situation finns det anledning att misstänka att företaget lagt ned mycket möda på att visa ett

bra resultat. Detta mönster har man ibland kunnat upptäcka bland börsnoterade företag.

Exempel:

När det gäller att bedöma om den periodiserade redovisningen kan vara subjektivt gjord, behöver man inte upprätta en fullständig kassaflödesanalys. Endast den löpande verksamheten är av intresse, vilket också visas i exemplet ovan. Istället skall man ackumulera värdet för de två variablerna.

Övning 1

Upprätta en sektorindelad kassaflödesanalys där du visar flödena i den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten samt förändringen i likvida medel. Nyemission med likvida medel har under året gjorts med 35.

Resultaträkning	år 10
+ Omsättning	1.600
– Rörelsens kostnader	1.208
Rörelseresultat före avskrivningar	392
– Avskrivningar på inventarier	80
Resultat efter avskrivningar	312
+ Ränteintäkter	30
– Räntekostnader	12
Resultat före bokslutsdispositioner	330
Bokslutsdispositioner	
– Ökning av överavskrivningar	34
– Ökning av periodiseringsfond	16
Resultat före skatt	280
Skatt	70
Redovisat resultat	210

Balansräkning	år 100101	år 101231
Anläggningstillgångar		
Maskiner	320	400
Inventarier	160	200
Sa anläggningstillgångar	480	600
Omsättningstillgångar		
Kassa	126	158
Kundfordringar	94	40
Varulager	180	220
Sa omsättningstillgångar	400	418
Sa tillgångar	880	1.018
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Aktiekapital	265	300
Reservfond	60	70
Balanserad vinst	25	65
Årets vinst	57	210
Sa eget kapital	407	645
Obeskattade reserver		
Överavskrivningar	65	99
Periodiseringsfond	26	42
Sa obeskattade reserver	91	141
Långfristiga skulder		
Banklån	292	147
Sa långfristiga skulder	292	147
Kortfristiga skulder		
Leverantörer	80	64
Övriga kortfristiga skulder	10	21
Sa kortfristiga skulder	90	85
Sa eget kapital och skulder	880	1.018

Övning 2

Upprätta en sektorindelad kassaflödesanalys där du visar flödena i den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten samt förändringen i likvida medel. Nyemission med likvida medel har under året gjorts med 28.

Resultaträkning	år 10
+ Omsättning	6.148
– Rörelsens kostnader	5.836
Rörelseresultat före avskrivningar	312
– Avskrivningar på inventarier	120
Resultat efter avskrivningar	192
+ Ränteintäkter	68
– Räntekostnader	56
Resultat före bokslutsdispositioner	204
Bokslutsdispositioner	
– Ökning av överavskrivningar	102
– Ökning av periodiseringsfond	4
Resultat före skatt	98
Skatt	27
Redovisat resultat	71

Balansräkning	år 100101	år 101231
Anläggningstillgångar		
Maskiner	390	800
Inventarier	210	400
Sa anläggningstillgångar	600	1.200
Omsättningstillgångar		
Kassa	120	104
Kundfordringar	80	60
Varulager	210	300
Sa omsättningstillgångar	410	464
Summa tillgångar	1.010	1.664
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Aktiekapital och fonder	428	365
Årets vinst	100	71
Sa eget kapital	528	436
Obeskattade reserver		
Överavskrivningar	71	173
Periodiseringsfond	26	30
Sa obeskattade reserver	97	203
Långfristiga skulder		
Banklån	70	685
Sa långfristiga skulder	70	685
Kortfristiga skulder		
Leverantörer	284	328
Övriga kortfristiga skulder	31	12
Sa kortfristiga skulder	315	340
Sa eget kapital och skulder	1.010	1.664

Övning 3

Upprätta en sektorindelad kassaflödesanalys där du visar flödena i den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten samt förändringen i likvida medel. Nyemission med likvida medel har under året gjorts med 10 och fondemission med 20 som överföring från reservfond till aktiekapital.

Resultaträkning	år 10
+ Omsättning	6.000
– Rörelsens kostnader	4.865
Rörelseresultat före avskrivningar	1.135
– Avskrivningar på inventarier	120
Resultat efter avskrivningar	1.015
+ Ränteintäkter	68
– Räntekostnader	24
Resultat före bokslutsdispositioner	1.059
Bokslutsdispositioner	
– Ökning av överavskrivningar	83
– Ökning av periodiseringsfond	28
Resultat före skatt	948
Skatt	265
Redovisat resultat	683

Balansräkning	år 100101	år 101231
Anläggningstillgångar		
Maskiner	340	400
Inventarier	180	500
Sa anläggningstillgångar	520	900
Omsättningstillgångar		
Kassa	100	296
Kundfordringar	86	60
Varulager	170	340
Sa omsättningstillgångar	356	696
Summa tillgångar	876	1.596
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Aktiekapital	300	330
Reservfond	60	70
Balanserad vinst	25	10
Årets vinst	40	683
Sa eget kapital	425	1.093
Obeskattade reserver		
Överavskrivningar	80	163
Periodiseringsfond	24	52
Sa obeskattade reserver	104	215
Långfristiga skulder		
Banklån	225	198
Sa långfristiga skulder	225	198
Kortfristiga skulder		
Leverantörer	102	66
Övriga kortfristiga skulder	20	24
Sa kortfristiga skulder	122	90
Sa eget kapital och skulder	876	1.596

Övning 4

Upprätta en sektorindelad kassaflödesanalys där du visar flödena i den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten samt förändringen i likvida medel.

Nyemission har under året gjorts med 4 genom inbetalning i kontanter. Anläggningstillgångar har sålts för 96 i inbetalning. Försäljningen gjordes med en ”reaförlust” på 8. Fastighetens värde har skrivits upp med 100, vilket motbokats i uppskrivningsfonden (ingår i eget kapital) med samma belopp. Utdelning till ägarna har också gjorts med 34.

Resultaträkning	år 10
+ Omsättning	10.507
– Rörelsens kostnader	9.680
Rörelseresultat före avskrivningar	827
– Avskrivningar på inventarier	460
Resultat efter avskrivningar	367
+ Ränteintäkter	10
– Räntekostnader	174
Resultat före bokslutsdispositioner	203
Bokslutsdispositioner	
– Ökning av överavskrivningar	88
- Ökning av periodiseringsfond	4
Resultat före skatt	111
Skatt	31
Redovisat resultat	80

Balansräkning	år 100101	år 101231
Anläggningstillgångar		
Maskiner	1.200	1.684
Inventarier	650	800
Fastighet	400	500
Sa anläggningstillgångar	2.250	2.984
Omsättningstillgångar		
Kassa	849	1.286
Kundfordringar	218	194
Varulager	465	685
Sa omsättningstillgångar	1.532	2.165
Summa tillgångar	3.782	5.149
Eget kapital och skulder		
Eget kapital		
Aktiekapital och fonder	502	640
Årets vinst	68	80
Sa eget kapital	570	720
Obeskattade reserver		
Överavskrivningar	128	216
Periodiseringsfond	24	28
Sa obeskattade reserver	152	244
Långfristiga skulder		
Banklån	2.633	3.426
Sa långfristiga skulder	2.633	3.426
Kortfristiga skulder		
Leverantörer	346	694
Övriga kortfristiga skulder	81	65
Sa kortfristiga skulder	427	759
Sa eget kapital och skulder	3.782	5.149

Lösning övning 1

Den löpande verksamheten

Resultaträkning

1 Omsättningstillgångar	14	2 Kortfristiga skulder	5
3 Anläggningstillgångar	80	10 Kassa	349
4 Obeskattade reserver	50		
5 Eget kapital	210		
	<hr/>		<hr/>
	354		354

Omsättningstillgångar exklusive likvida medel

Ingående balans	274	1 Resultaträkning	14
	<hr/>	Utgående balans	260
	274		<hr/>
			274

Kortfristiga skulder

2 Resultaträkning	5	Ingående balans	90
Utgående balans	85		
	<hr/>		<hr/>
	90		90

Investeringsverksamheten

Anläggningstillgångar

Ingående balans	480	3 Resultaträkning	80
8 Kassa	200		
	<hr/>	Utgående balans	600
	680		<hr/>
			680

Finansieringsverksamheten

Eget kapital

7 Kassa	7	Ingående balans	407
		5 Resultaträkning	210
		6 Kassa	35
Utgående balans	645		
	<hr/>		<hr/>
	652		652

Långfristiga skulder

9 Kassa	145	Ingående balans	292
Utgående balans	147		
	<hr/>		<hr/>
	292		292

Obeskattade reserver

Utgående balans	141	4	Ingående balans	91
			Resultaträkning	50
	<u>141</u>			<u>141</u>

Kassaflödesanalysen

Likvida medel

Ingående balans	126	8	Anläggningstillgångar	200
6 Eget kapital	35	7	Eget kapital	7
10 Resultaträkning	349	9	Långfristig skuld	145
			Utgående balans	158
	<u>510</u>			<u>510</u>

Kassaflödesanalys i rapportform (sektorindelad)

1. Den löpande verksamheten	+349
Investeringsverksamheten	
Köp	-200
Försäljning	
3. Finansieringsverksamheten	
Långfristiga lån	
Nya lån	
Amorteringar	-145
Eget kapital	
Nyemission	+35
Utdelning	-7
Summa förändring av likvida medel	+32

Förklaring:

1. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på omsättningstillgångarna exklusive kassan överförs till resultaträkningen
2. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på kortfristiga skulder överförs till resultaträkningen
3. Avskrivningarna på anläggningstillgångarna har i bokslutet bokförts på "anläggningstillgångar" kredit och på resultaträkningskontot "avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som nu visas.
4. Förändringen mellan utgående och ingående balans på kontot obeskattade reserver har bokförts på resultaträkningskontot "Avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som visas nu.
5. Årets vinst i resultaträkningen uppgår till 210 och det är denna periodiseringspost som visas nu genom notering på "Eget kapital" kredit och resultaträkningen i debet.

6. Då nyemissioner skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här.
7. Då utdelningar skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här. Då ingen information har lämnats om utdelning i denna uppgift får den tas fram som skillnaden mellan debet och kredit på eget kapital. Det är således ett antagande att utdelningen är 7 i denna uppgift.
8. Saldot på kontot ”anläggningstillgångar” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan kredit.
9. Saldot på kontot ”långfristiga skulder” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan kredit.
10. Till sist räknar vi fram skillnaden mellan debet och kredit på resultaträkningen och överför denna till motsatt sida av kassakontot. I detta fall blir det en debitering i kassan, vilket innebär att kassaflödet över resultaträkningen är positivt, dvs. den löpande verksamheten är positiv.

Lösning övning 2

Den löpande verksamheten

Resultaträkning

2	Kortfristiga skulder	25	1	Omsättningstillgångar	70
3	Anläggningstillgångar	120	10	Kassa	252
4	Obeskattade reserver	106			
5	Eget kapital	71			
		<hr/>			<hr/>
		322			322

Omsättningstillgångar exklusive likvida medel

	Ingående balans	290			
1	Resultaträkning	70		Utgående balans	360
		<hr/>			<hr/>
		360			360

Kortfristiga skulder

				Ingående balans	315
	Utgående balans	340	2	Resultaträkning	25
		<hr/>			<hr/>
		340			340

Investeringsverksamheten

Anläggningstillgångar

	Ingående balans	600	3	Resultaträkning	120
8	Kassa	720			
		<hr/>		Utgående balans	1200
		1320			<hr/>
					1320

Finansieringsverksamheten

Eget kapital

7	Kassa	191		Ingående balans	528
			5	Resultaträkning	71
			6	Kassa	28
	Utgående balans	436			
		<hr/>			<hr/>
		627			627

Långfristiga skulder

				Ingående balans	70
	Utgående balans	685	9	Kassa	615
		<hr/>			<hr/>
		685			685

Obeskattade reserver

Utgående balans	203	4	Ingående balans	97
	203		Resultaträkning	106
				203

Kassaflödesanalysen

Likvida medel

Ingående balans	120	8	Anläggningstillgångar	720
6 Eget kapital	28	7	Eget kapital	191
9 Långfristiga skulder	615			
10 Resultaträkning	252			
	1015		Utgående balans	104
				1015

Kassaflödesanalys i rapportform (sektorindelad)

1. Den löpande verksamheten	+252
<i>Investeringsverksamheten</i>	
Köp	-720
Försäljning	
3. Finansieringsverksamheten	
Långfristiga lån	
Nya lån	+615
Amorteringar	
Eget kapital	
Nyemission	+28
Utdelning	-191
Summa förändring av likvida medel	-16

Förklaring:

1. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på omsättningstillgångarna exklusive kassan överförs till resultaträkningen
2. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på kortfristiga skulder överförs till resultaträkningen
3. Avskrivningarna på anläggningstillgångarna har i bokslutet bokförts på "anläggningstillgångar" kredit och på resultaträkningskontot "avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som nu visas.
4. Förändringen mellan utgående och ingående balans på kontot obeskattade reserver har bokförts på resultaträkningskontot "Avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som visas nu.
5. Årets vinst i resultaträkningen uppgår till 71 och det är denna periodiseringspost som visas nu genom notering på "Eget kapital" kredit och resultaträkningen i debet.

6. Då nyemissioner skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här.
7. Då utdelningar skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här. Då ingen information har lämnats om utdelning i denna uppgift får den tas fram som skillnaden mellan debet och kredit på eget kapital. Det är således ett antagande att utdelningen är 191 i denna uppgift.
8. Saldot på kontot ”anläggningstillgångar” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan kredit.
9. Saldot på kontot ”långfristiga skulder” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan debet.
10. Till sist räknar vi fram skillnaden mellan debet och kredit på resultaträkningen och överför denna till motsatt sida av kassakontot. I detta fall blir det en debitering i kassan, vilket innebär att kassaflödet över resultaträkningen är positivt, dvs. den löpande verksamheten är positiv.

Lösning övning 3

Den löpande verksamheten

Resultaträkning

3	Anläggningstillgångar	120	1	Omsättningstillgångar	144
4	Obeskattade reserver	111	2	Kortfristiga skulder	32
5	Eget kapital	683	10	Kassa	738
		<hr/>			<hr/>
		914			914

Omsättningstillgångar exklusive likvida medel

	Ingående balans	256			400
1	Resultaträkning	144		Utgående balans	
		<hr/>			<hr/>
		400			400

Kortfristiga skulder

2	Resultaträkning	32		Ingående balans	122
	Utgående balans	90			
		<hr/>			<hr/>
		122			122

Investeringsverksamheten

Anläggningstillgångar

	Ingående balans	520	3	Resultaträkning	120
8	Kassa	500			
				Utgående balans	900
		<hr/>			<hr/>
		1020			1020

Finansieringsverksamheten

Eget kapital

7	Kassa	25		Ingående balans	425	
				5	Resultaträkning	683
				6	Kassa	10
	Utgående balans	1093				
		<hr/>				<hr/>
		1118				1118

Långfristiga skulder

9	Kassa	27		Ingående balans	225
	Utgående balans	198		Kassa	
		<hr/>			<hr/>
		225			225

Obeskattade reserver

Utgående balans	215	4	Ingående balans	104
	215		Resultaträkning	111
				215

Kassaflödesanalysen

Likvida medel

Ingående balans	100	7	Eget kapital	25
6 Eget kapital	10	8	Anläggningstillgångar	500
10 Resultaträkning		9	Långfristiga skulder	27
			Utgående balans	296
	848			848

Kassaflödesanalys i rapportform (sektorindelad)

1. Den löpande verksamheten	+738
<i>Investeringsverksamheten</i>	
Köp	-500
Försäljning	
3. Finansieringsverksamheten	
Långfristiga lån	
Nya lån	
Amorteringar	-27
Eget kapital	
Nyemission	+10
Utdelning	-25
Summa förändring av likvida medel	+196

Förklaring:

1. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på omsättningstillgångarna exklusive kassan överförs till resultaträkningen
2. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på kortfristiga skulder överförs till resultaträkningen
3. Avskrivningarna på anläggningstillgångarna har i bokslutet bokförts på "anläggningstillgångar" kredit och på resultaträkningskontot "avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som nu visas.
4. Förändringen mellan utgående och ingående balans på kontot obeskattade reserver har bokförts på resultaträkningskontot "Avskrivningar" debet och det är denna periodiseringspost som visas nu.
5. Årets vinst i resultaträkningen uppgår till 683 och det är denna periodiseringspost som visas nu genom notering på "Eget kapital" kredit och resultaträkningen i debet.

6. Då nyemissioner skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här. Fondemission är inget som behöver bokas i denna analys då både debet och kredit har bokats inom ramen för eget kapital.
7. Då utdelningar skall framgå särskilt i kassaflödesanalysen visas också redovisningen av denna post här. Då ingen information har lämnats om utdelning i denna uppgift får den tas fram som skillnaden mellan debet och kredit på eget kapital. Det är således ett antagande att utdelningen är 25 i denna uppgift.
8. Saldot på kontot ”anläggningstillgångar” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan kredit.
9. Saldot på kontot ”långfristiga skulder” får i brist på information antas vara ett kassaflöde vilket nu bokas mot kassan kredit.
10. Till sist räknar vi fram skillnaden mellan debet och kredit på resultaträkningen och överför denna till motsatt sida av kassakontot. I detta fall blir det en debitering i kassan, vilket innebär att kassaflödet över resultaträkningen är positivt, dvs. den löpande verksamheten är positiv.

Lösning övning 4

Den löpande verksamheten

Resultaträkning

2 Kortfristiga skulder	332	1 Omsättningstillgångar	196
3 Anläggningstillgångar	460	13 Kassa	776
4 Obeskattade reserver	92		
6 Anläggningstillgångar	8		
9 Eget kapital	80		
	<u>972</u>		<u>972</u>

Omsättningstillgångar exklusive likvida medel

Ingående balans	683		
1 Resultaträkning	196	Utgående balans	879
	<u>879</u>		<u>879</u>

Kortfristiga skulder

		Ingående balans	427
Utgående balans	759	2 Resultaträkning	332
	<u>759</u>		<u>427</u>

Investeringsverksamheten

Anläggningstillgångar

Ingående balans	2.250	3 Resultaträkning	460
7 Eget kapital	100	5 Kassa	96
8 Kassa	1.198	6 Resultaträkning	8
	<u>3.548</u>	Utgående balans	2.984
			<u>3.548</u>

Finansieringsverksamheten

Eget kapital

11 Kassa	34	Ingående balans	570
		9 Redovisat resultat	80
		7 Anläggningstillgångar	100
Utgående balans	720	10 Kassa	4
	<u>754</u>		<u>754</u>

Långfristiga skulder

		Ingående balans	2.633
Utgående balans	3.426	12 Kassa	793
	<u>3.426</u>		<u>3.426</u>

Obeskattade reserver

Utgående balans	244	4	Ingående balans	152
	244		Resultaträkning	92
				244

Kassaflödesanalysen

Likvida medel

Ingående balans	849	10	Anläggningstillgångar	1.198
5 Anläggningstillgångar	96	12	Eget kapital	34
10 Eget kapital	4			
12 Långfristiga lån	793			
13 Resultaträkning	776		Utgående balans	1.286
	2.518			2.518

Kassaflödesanalys (sektorindelad)

1. Den löpande verksamheten	+776
<i>Investeringsverksamheten</i>	
Köp	- 1.198
Försäljning	+96
3. Finansieringsverksamheten	
Långfristiga lån	
Nya lån	+793
Amorteringar	
Eget kapital	
Nyemission	+4
Utdelning	-34
Summa förändring av likvida medel	+437

Förklaring:

1. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på kontot "Omsättningstillgångar exklusive kassa" överförs till resultaträkningen.

2. Skillnaden mellan utgående och ingående balans på kontot "Kortfristiga skulder" överförs till resultaträkningen.

3. Avskrivningar på anläggningstillgångar framgår av resultaträkningen och har motbokats i kredit på kontot "Anläggningstillgångar".

4. Ökningen av de obeskattade reserverna har bokats som bokslutsdisposition i resultaträkningen på debet sidan.
5. En inbetalning har gjorts på grund av försäljning av anläggningstillgångar. Detta har bokats debet i kassan och kredit på anläggningstillgångar.
6. Vid försäljningen av anläggningstillgångarna konstaterades en redovisningsmässig förlust om 8. Detta har debiterats i resultaträkningen och krediterats på anläggningstillgångar.
7. Värdet av en fastighet har skrivits upp med 100. Detta belopp har debiterats anläggningstillgångar och krediterats det egna kapitalet.
8. Om vi haft fullständig information om anläggningstillgångarna hade vi känt till att inköp gjorts med 1198. Denna information saknas men vi antar att skillnaden mellan debet och kredit på anläggningstillgångarna är detta belopp. Har bokförts debet på anläggningstillgångar och kredit i kassan.
9. Årets vinst framgår av resultaträkningen och beloppet har ökat det egna kapitalet, dvs. att posten krediterats det egna kapitalet och debiterats resultaträkningen.
10. Nyemission med 4 har ökat kassa och krediterats det egna kapitalet.
11. Utdelningen har minskat kassan och debiterats det egna kapitalet.
12. Det finns nu en differens mellan debet och kredit på kontot långfristiga skulder. Vi antar att denna differens är upptagande av nya långfristiga lån (eftersom saldot är i kredit). Detta lån har också debiterats kassan.
13. Sist kan konstateras att det finns ett saldo på resultatkontot. Detta saldo är de kontanta medel som passerat genom resultaträkningen, dvs. det är kassaflödesanalysens löpande verksamhet. Kredit i resultatet och således debet i kassan.

Observera att de genomförda åtgärderna inte skall ses som bortbokningar utan som speglingar av det som hänt i redovisningen under året. Fokus ligger på att lyfta fram periodiseringsposter för att skilja ut dessa från företagets flöde av pengar genom de tre sektorerna löpande

verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Som torde framgå av uppgifterna är kravet på kunskaper i bokföring av yttersta vikt för att framgångsrikt kunna genomföra en kassaflödesanalys genom en rekonstruktion från balans- och resultatrapporten.